

Tapşırıq 1:

Sual: Debitor borcunun hansı xüsusiyyəti onu aktiv olaraq qiymətləndirməyə imkan verir?

- a) Borcun qısa müddətli olması
- b) Borcun tələb olunmayan olması
- c) Borcun geri qaytarılma ehtimalının yüksək olması
- d) Borcun hər hansı maliyyə təhlili tələb etməməsi

Cavab: c) Borcun geri qaytarılma ehtimalının yüksək olması

Tapşırıq 2:

Sual: Debitor borclarının qiymətləndirilməsində hansı metod daha çox istifadə olunur?

- a) Xərc metodu
- b) Gəlir metodu
- c) Bazar metodu
- d) Əvəz etmə dəyəri metodu

Cavab: b) Gəlir metodu

Tapşırıq 3:

Sual: Debitor borclarının qiymətləndirilməsində hansı amil nəzərə alınmır?

- a) Borcun geri qaytarılma riski
- b) Borcun müddəti
- c) Borcun verildiyi təşkilatın maliyyə vəziyyəti
- d) Əmlakın fiziki köhnəlməsi

Cavab: d) Əmlakın fiziki köhnəlməsi

Tapşırıq 4:

Sual: Debitor borclarının diskontlaşdırılması hansı məqsədlə həyata keçirilir?

- a) Borcun nominal dəyərini artırmaq üçün
- b) Borcun real dəyərini cari bazar şərtlərinə uyğun müəyyən etmək üçün
- c) Borcu digər borclarla birləşdirmək üçün
- d) Borcu aktivlərdən çıxarmaq üçün

Cavab: b) Borcun real dəyərini cari bazar şərtlərinə uyğun müəyyən etmək üçün

Tapşırıq 5:

Sual: Debitor borclarının köhnəlməsi (hesabın müddətinin bitməsi) qiymətləndirməyə necə təsir edir?

- a) Borcun nominal dəyərini artırır
- b) Borcun nominal dəyərini azaldır
- c) Borcun vaxtından əvvəl ödənilməsini tələb edir
- d) Heç bir təsir göstərmir

Cavab: b) Borcun nominal dəyərini azaldır

Tapşırıq 6:

Sual: Debitor borcları hansı şəraitdə maliyyə hesabatında qeydiyyatda alınmır?

- a) Əgər borcun geri qaytarılması çox risklidirsə
- b) Əgər borcun müddəti bir ildən çoxdursa
- c) Əgər borc müqavilə əsasında yoxdursa
- d) Əgər borc qiymətləndirilməmişsə

Cavab: a) Əgər borcun geri qaytarılması çox risklidirsə

Tapşırıq 7:

Sual: Gəlir metodu ilə debitor borcunun qiymətləndirilməsində istifadə olunan əsas göstəricilər hansılardır?

- a) Borcun geri qaytarılma müddəti və risk dərəcəsi
- b) Əmlakın cari dəyəri və amortizasiya
- c) Müqavilə üzrə şərtlər və hüquqi məsuliyyətlər
- d) Qiymətli kağızların dəyəri və bazar kapitalı

Cavab: a) Borcun geri qaytarılma müddəti və risk dərəcəsi

Tapşırıq 8:

Sual: Hansı metod debitor borcunun gələcəkdə gətirəcəyi faydaların diskontlaşdırılmasına əsaslanır?

- a) Nominal dəyər metodu
- b) Gəlir metodu
- c) Aktivin amortizasiya metodu
- d) Bazar metodu

Cavab: b) Gəlir metodu

Tapşırıq 1: Diskontlaşdırılmış dəyər metodu ilə qiymətləndirmə

Şirkət A, 1 il ərzində geri qaytarılacaq 100,000 manat məbləğində debitor borcuna malikdir. Geri qaytarılma ehtimalı 95%-dir və diskont dərəcəsi 10%-dir.

Tələb olunur: Debitor borcunun diskontlaşdırılmış dəyərini hesablayın.

Həll: Debitor borcunun diskontlaşdırılmış dəyəri aşağıdakı formul ilə hesablanır:

$$Dəyər = \frac{GələcəkGəlir}{(1 + DiskontDərəcəsi)^n} \times GeriQaytarılmaEhtimalı$$
$$Dəyər = \frac{100,000}{(1 + 0.10)^1} \times 0.95 = 90,909.09 \times 0.95 = 86,363.64 \text{ manat}$$

Tapşırıq 2: Köhnəlmis debitor borcunun qiymətləndirilməsi

Şirkət B, 3 ildir ödəməmiş müştərilərə 50,000 manat məbləğində borc vermişdir. Müştərilərin maliyyə vəziyyəti qeyri-sabitdir və borcun geri qaytarılma ehtimalı 50%-dir. Şirkət borcun 2 il ərzində ödənilməsini gözləyir. Diskont dərəcəsi 8%-dir.

Tələb olunur: Borcun cari dəyərini hesablayın.

Həll:

$$Dəyər = \frac{50,000}{(1 + 0.08)^2} \times 0.50$$
$$Dəyər = \frac{50,000}{1.1664} \times 0.50 = 42,857.14 \times 0.50 = 21,428.57 \text{ manat}$$

Tapşırıq 3: Gəlir metodu ilə qiymətləndirmə

Şirkət C hər il 100,000 manat dəyərində satış edir və hər satış üzrə ödəniş müddəti 6 aydır. Gəlir metodu ilə debitor borclarının dəyərini qiymətləndirmək üçün şirkət borcun tam geri qaytarılacağını və 12%-lik diskont dərəcəsini nəzərə alır.

Tələb olunur: Bu borcun cari dəyərini hesablayın.

Həll: Diskont dərəcəsi illik olduğu üçün, 6 ay üçün dərəcəni yarıya bölürük:

Həll: Diskont dərəcəsi illik olduğu üçün, 6 ay üçün dərəcəni yarıya bölürük:

$$Dəyər = \frac{100,000}{(1 + 0.06)} = 100,000 / 1.06 = 94,339.62 \text{ manat}$$

Tapşırıq 4: Borc üzrə itki ehtimalının qiymətləndirilməsi

Şirkət D 200,000 manatlıq debitor borcuna sahibdir və borcun geri qaytarılma ehtimalı 75%-dir. Şirkət geri qaytarılma ehtimalına əsasən borcun qiymətləndirilmiş dəyərini hesablayır.

Tələb olunur: Borcun qiymətini hesablayın.

Həll:

$$Dəyər = 200,000 \times 0.75 = 150,000 \text{ manat}$$

Tapşırıq 5: İlkin xərclərlə debitor borcunun qiymətləndirilməsi

Şirkət E, 1 milyon manat məbləğində debitor borcuna malikdir. Bu borcların idarə olunması üçün ilkin xərclər 50,000 manat təşkil edir. Diskont dərəcəsi 10% və geri qaytarılma ehtimalı 90%-dir.

Tələb olunur: Bu borcun cari dəyərini və ilkin xərcləri nəzərə alaraq borcun qiymətini hesablayın.

Həll: Borcun diskontlaşdırılmış dəyəri:

Tələb olunur: Bu borcun cari dəyərini və ilkin xərcləri nəzərə alaraq borcun qiymətini hesablayın.

Həll: Borcun diskontlaşdırılmış dəyəri:

$$Dəyər = \frac{1,000,000}{1.10} \times 0.90 = 909,090.91 \times 0.90 = 818,181.82 \text{ manat}$$

İlkin xərcləri nəzərə alıqda:

$$Yekun Dəyər = 818,181.82 - 50,000 = 768,181.82 \text{ manat}$$